

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франко-улици број 20.

Власник

КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

Народ

Пред први Петак

Народ

Кроз цео свој рад у спендане, и ако представљају некакву вајну парламентарну контролу спољне политике.

Говорећи у Делегацијама о овим питањима, Чернин је, као што је познато, изјавио ово:

»Право државе да располаже својим територијалним поседом је ван спора. Што се тиче унутрашњих, националних и државних, питања, то је ствар чисто унутрашње политике а не спољашње.«

У аустроугарској монархији унутра, свака народност има могућности да, благодарећи уставу, регулише своје односе. Ово је изазвало буру и најгорченије протесте у целој словенској штампи, јер устав у ствари и не постоји, кад год су уписаны Словени.

Када је стављен на гласање предлог чешких, југословенских и рутенских посланика за прелаз на дневни ред, у коме је тражено да у преговорима за мир пропорционално учествују све народности са својим делегатима; за тај је предлог, као што је познато, гласало 132 а против 140 посланика. Таквом успеху Словена, при коме је влада остала са једном бедном већином, доприносило је и то што влада, по старој навици, није допустила да се објави из говора председника Вилзона гасус који говори о народима Аустрије, него се то видело тек из берлинске штампе.

Тако су још првим својим предлогима Руси направили Бечу и Шешти више невољеног користи. Благодарећи глупим владиним маневрима, којима се ишло на то да се ови предлози сакрију, направила се читава експлозија нација, због које је власницима загорчала сва прва радост.

И као год што је револуција, то се лепо види по овим већ познатим или као пример врло марканским догађајима, још више уља долила у замашне и енергичне народносне покрете, тако је она и на другим странама почела да врши свој утицај. И ако се много што шта крило, или може бити баш због

тога, револуционарна идеологија закуцала је ипак на капије Аустро-Угарске. Штрајкови, врења, метежи, нечуveni протести у штампи, све су то знаци који показују да га семе има плодног земљишта, и навештавају да ће тек доји црни дани данашњој црножутој Аустрији.

Што је најглавније, штрајкови и метежи у Аустрији звонили су гладноме свету немачке царевине као звону за узбуну, и на тај сигнал ускомешала се и узврела маса у Немачкој тако сило, да је већ било неколико случајева у којима је и крв пала. Судећи по томе, што ни опсадно стање, ни употреба оружја, ни забрана демократских листова није имала никаквог утицаја, могу се очекивати врло крупни догађаји.

Доба кинеског зида, што одваја државу од целог света, давно је прошло, и то је оно што је немачке аутократе највише плашило, кад су видели како се у њиховом суседству и наспрам њихових трупа на једној врло ду-

гачкој линији зацарује наука, по њих страшно опасна. То је она чега се они највише боје, видећи како крилате идеје као ужасни фантом почиње да води народно незадовољство, али, како изгледа до сада, и убојаће се.

ПРУСКА И БАВАРСКА

Цирих. — Као представник Баварске на конференцији у Брест Литовску постављен је граф Подевил. То назименовање изазвало је у Немачкој нешто узбуђења. »Дајче Цајтунг« каже да је ова мера легална и да она сведочи, да међу савезним државама влада слога, али ипак лист сматра да је та одлука невешто изведена.

»Нордајче Алгемајне Цајтунг« објављује званичну ноту у којој објашњава да се ово назименовање морало из

вршити прем споразуму између Пруске и Баварске од 1871. По том споразуму мораје даје баварски преставник учествовати у преговорима, којима би се свршавао рат који води савезне државе.

РУСКИ ДОГАЂАЈИ

Петроград. — »Вечеरња Ношта« јавља да су на по следњој званичној седници у Брест Литовску руски делегати категорички тражили, да Немци изнесу своје дефинитивне захтеве.

На одговор делегати баварске тражили су одлогање од десет дана да размисле, Немци су пристали.

Петроград. — Максималистички орган »Правда« објављује изјаву графа Марбаха, немачког делегата у Петрограду. Граф је изјавио да се највећа опасност за централне сile од преговора у Брест Литовску састоји у придирању максималистичких идеја у немачкој аустријској народи. Он је додао да су данашњи штрајкови резултат тога и да владе морају предузети најозбиљније мере.

ПЕТРОГРАД. — Јуче је понова извршен покушај да се убије Лењин или није успео. Анархистички покрет у Петрограду почиње да узнемира Лењина и Троцког. Избио је и патриотски покрет за отпор према Немцима.

ПЕТРОГРАД. — Румунски посланик Дајаманти отпуштао је јуче. Није било никаквих инцидента.

У том телеграму се каже да у Немачкој нико осим »Лапцигер Фолкс Цајтунг« не поима озбиљност садашњег часа.

Други један телеграм од 7. јануара даје известашта о седници економске комисије и каже да су Аустро-Немци тражили да се прегледа уговор из 1904. и да се види може ли се шта од њега задржати. »Мисмо, вели се у телеграму, одбили овај предлог и тек тада је комисија почела да дискутује о будућем трговинском уговору.

Париз. — Лењин и други народни комесари решили

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

су да не наставе преговоре у Брест Литовску. Они misle да ће прекид преговора изазвати револуцију у централним државама.

У Немачкој и Аустрији такође се боје тога и већ се врше покушаји да се објасни могућност прекида преговора.

НЕРЕДИ У ШПАНИЈИ

Мадрид. — Званични коми-нике јављају да је била јуче велика и бурна манифестија у Аликанте. Гомила је прорада у радионице и у фабрике те је ред-свуда престао. Велики број радња и приватних кућа опљачкан је. Морала се употребити сила и у борби између светиње и војске гма 3 погинула и много рањених.

О ИЗБЕГЛИЦАМА

Наших избеглица из 1915. заједно са онима што придо-лазе и сада из Битоља, има укупно у Солуну и на сјајном делу грчке територије око 16 хиљада.

У Солуну и околини, рачунајући ту и Лутру и Седес, има до 8 хиљада избеглица. Један велики део станује у приватним становима, по разним крајевима Солуна, као и у заторима наше савезничке војске, а има их доста на раду и на стану по депоима цивилних радника енглеске војске, захваљујући неизвесном стању пефа д-поа, енглеског капитана г. Бера. Највећи део је у избегличком логору у Солују: 632 лица, и у Лури: 853 лица (укупно 145 лица).

У Водену има српских избеглица на 3100. Од њих 1400 станују у 12 зграда и барака реквирирана, а остали у вароши по приватним становима. Највећи део дошао је прошле године из Битоља због јаког бомбардовања.

У Перину има до 4000 избеглица, од којих се прошле године пријавило за државну помоћ око 1500, а остали су себи осигурали средства за живот. Станују сви по приватним становима у вароши и околним селима.

У Корчи и околини има на 100 избеглица, и то у Корчи и селима Дренове и Борје на 600, а остатак по селима у западном јарују Пресле. Највећи део ових избеглица са чињавају становници села Пискуне и Лубанеште, тоје су савезничке војне власти евакуисале из ватрене зоне.

Лица која станују у солунском избегличком логору смештена су у три велике бараке од по 30 метара дужине, и у 60 барака шатора, а на простору од 8 хиљада квадратних метара. У баракама има на 170 лица а по 462, по 7-18 у скромном шатору. Породице у баракама поред покривача имају и кревете са осталим постельним стварима, а под

шаторима избеглице спавају на слами и ћебадима. Бараке се греју са по две пећи. У логору у Лутри стављен је на 580 лица у 80 соба, вароши и доста пространих, а других 250 смештено је у 50 велепосаних шатора. За оправак им се даје дневни углед.

У вароши Солуну наш српски мисији смет, који чини велику, живи по забаченим улицама и периферија вароши. Саџи радионице станују по више њих у једној соби, због скупе кураје. Овде треба урачнати и породице наших српских чиновника. Сваки има право, кад нема могућности да плаћа стан и храну, да се пријави за становље у логору, као и да изиђе из логора кад му се прохте. За избеглице у солунском избегличком логору добијено је од војних власти 500 војничких порција хране, која се дели на све; болесни деца добијају по лекарском упуту млеко из »Сербијан Релиф Фонда«. Избеглице у Лутри добијају храну од Американске мисије Црног Крста (варошице 65 грама пиринча или пасуља, 30 грама шећера, 30 грама гејтина, 5 грама чаја и 35 грама белог хлеба; за децу млеко).

У вароши Солуну преко 4000 избеглица тројају хлеб од државе, која се добија у 2000 оброка дневно као по-клон од француске интендантуре. Због смањења тежине хлеба и броја оброка, била је ових дана сведенa дневна количина хлеба на 150 грама, али је захваљујући поклону шефа америчке мисије, г. др. Рајана, у 500 кгр. брашна дневно, тај смажен је режим трајао је врло кратко време. Остале нам рибце прибављају избеглице из Потрошачке Задруге, која је под контролом највећег солунског конзула-та искључиво установљена у том циљу. Задруга се снабдева највише из италијанских војних магацина.

Избеглице у Водену доби-

јају храну од Американске мисије, изузев оброка од по 120 грама брашна дневно, што даје крхава, а која мисија овлашава на 250 грама (недељно: 430 грама перича или пасуља, 250 грама масти или зејтина, 250 грама шећера; за дечу млеко).

Избеглице у Лерину пријмају по 120 грама брашна и једанпут недељно по 300 грама перича. Око 400 најсиромашнијих добијају петнаестодневно од «Сербијан Релиф Фонда» по 50 грама перича или сочива, 250 грама шећера, 250 грама масти, 100 грама соли.

У Корчи се још симпатично стапа г. Луј Кан, представник «Сербијан Релиф Фонда» поред свога главног посла око потпоре становништву у Преспанском крају. Но са великом удаљеностима и оскудицем у транспортним средствима, г. Кан је био у немогућности да и даље снабдева храном тајсвет чији се број јесенас знатно повео после операција у окојини Подградца. На молбу наших власти шеф америчке мисије одавао се и послao као прву помоћ у месецу октобру 8000 кг. брашна и 2000 кг. перича. Поред тога, г. др. Рајан изједствовао је те је послат један чин у циклусу мисије да испита потребе тог нашег живља и да на средокрају пыжовог места становња оснује магацин са храном, одакле ће се они снабдевати. Дотле ће се слати из Лерина по 120 грама брашна дневно на сваку особу.

Избеглице у Острову добијају храну од америчке мисије, а у Соровању деца основне школе стоје у погледу исхране и васпитања под непосредним старањем дирекције «Сербијан Релиф Фонда».

У свима осталим местима избеглице се највећим делом саме старају за своје издржавање.

ДЕЗЕРТЕРИ

Лондон. — Из Амстердама јављају «Гајмсус»: У четвртак је дошло до праве борбе између немачких по-границних стражара и војника који су хтели да пребегну у Холандију. Уз дезертере било је и више белгијских радника. Ови војници упућени су били у Фландрију а долазе са руског фронта.

О СУМАРЕНИМА

Лондон. — У једном интервју у «Асоцијатед Прес» Сер Ерик Гедс први лорд адмиралитета изјавио је:

«Ја сам велики оптимиста што се тиче сумаренског рата. Сумарени насују непобедиви и ја сам уверен да ми топимо ваше сумарена него што их Немачка може да начини.

Сједињене Државе, уврштен сам, учинише све што могу: Грађење паја увршено је у тој мери да је у овој години конструисано два пута више тонаже него у прошлој години.

Губица савезничких трговачких паја стално се смањују док губици у сумаренима расту.»

Гедс причењује да се немачка статистика, о потонујеној тонажи не слаже са енглеском.

Највише губитака било је у априлу, мају и јуну. У августу и у септембру суварени су тако мало учинали да је немачки адмиралитет, из политичких разлога, морао да увећава податке.

НА МОРУ

Копенхаген. — Немачки морнари, који су се искрцали на западну обалу Јутланда причају ово:

Пет немачких контраторпиљера пошло је од Хелголанда у недељу

изјутра. Од прилике на 60 миља далеко од Хелголанда, контраторпиљер бр. 77 наишао је на мину и потонуо. Контраторпиљер бр. 73 пошао му је у помоћ али је и сам наишао на мину и тако је потонуо. Остало три брода отиша су према југу.

По причању ових морнара сва посада са брода 73 удавила се а спасено је само 17 људи са брода бр. 77. На данаску лађу, која их је спасла укрцало се 19 људи, али су двојица умрли.

КОД НЕПРИЈАТЕЉА

Лондон. — Објављен је текст манифеста који се шири међу радничким немачким становништвом а који су потписали шефови социјалистичке странке: Хазе, Ледебур, Бернштајн, Дитман, Брандс, Кан и други чланови Рајхстага. Овај манифест износи да пангер манисте теже да изазову прекид преговора у Брст Литовску и додаје да је влада у потпуној сагласности са овим проповедницима силе.

У њему се даље описује како влада држи стално затворен Рајхстаг и како спречава штампу. На завршетку се каже: «Нови и страшни покори прете немачком народу, који данас треба отворено да истакне своју одлучност да се учини крај рату.»

Берн. — »Форверц« јавља да је изгорела највећа фабрика у Бечу.

Лондон. — Власти у Берлину примењују драконске мере против штрајкача. Главни покретачи нереди мобилисани су баз обзира на њихову старост. Ратно стање проширење је и на област Бранденбург, Нирберг, Алтону, Бремен, Хамбург, Хемлинген и Вандсбрук. Штрајкачи савет насиља је раствури.

Ипак ракници остају одлучни при својим захтевима, која се састоје у томе да немачка влада усвоји програм за мир, заснован на привинима које је изнео Троцки у Брст Литовску.

Берн. — Пред све већом опасношћу са штрајкова немачка влада је пристала да дискутује о радничким захтевима. Једна социјалистичка делегација са два посланика састаће се са владиним делегатима да почну преговоре за које се предвиђа да ће бити врло тешка.

Лондон. — Социјалистички вођа Дитман ухапшен је. Берлински листови јављају да је било великих нереда у разним квартовима Берлина.

У Шарлотенбургу број штрајкача износи до 200.000. Они су ушли

избиг штрајкови у бродарницама у Колу и у Фридрихштату.

ЗАХВАЛНОСТ

Друштво за заштиту деце дубоко благодари цркве и им приложницима, који се сећају спасе избегличе деце и децу изгинулих ратника:

1.) Арт. потпук. Александру Николићу; арт. мајору Михајловићу; арт. мајору Тодору Ристићу; арт. капет. Тодесију Николајевићу; арт. поруч. Драголюбу Ђорђевићу; арт. поруч. Јуби Бабићу и арт. пор. Војину Тодоровићу, који приложили по 10 фран.

и уписаше за члана утемељача пок. Ђорђа Протића р/з. арт. капет. П. К. бив. секретар. члан. првост. суда.

2.) Рез. арт. пор. Тихом. С. Савићу и обв. ч. нов. реда Свети С. Савићу, који приложише 25 драх. и уписаше за ред. чланове скога брата пок. Јубомира и сестру пок. Милеву.

3.) Официрима пољ. арт. пук. Вард. Дивизије, који приложише 130 драх. и уписаше за ред. чланове своје пок. другове: Ивана П. Пејовића пуков. Малор. Стаменковића мајора, Милана Манића капет. I кл. Дим. Ђ. р/јевића капет. I кл. Луку П. Ристића капет. II кл. и Милана Милевића поруч.

4.) Инж. капет. Живојину Јов. Радовићу, који приложи 50 драх. и уписаше за члана утемељача свога зета пок. Алексу Димитријевића пуковника.

5.) Арт. пор. Александру Т. Николићу, који приложи 30 фран. и уписаше за члана утемељача пок. Малор. С. Мишића.

6.) Арт. мајору Стојану Лалићу и младец. Миленку Лалићу, који приложише 50 фран. и уписаше за члана утемељача свога пок. брата Др. Јована Лалића оператора.

7.) Влади Станковићу па рин. р/з. I кл. који приложи 30 фран. и уписаше за члана утемељача свога пок. сана Николу Станковића, бив. бачк. члановица.

8.) Влад. м. Пешићу п/пук који приложи 50 драх. и уписаше за члана утемељача свога пок. брата Милана Пешића младен.

9.) Ћенерал штабном пуковнику Петру Марковићу који положи 50 драхми у место шестомесечног помона свому Јову, и тиме га уписаше за члана утемељача.

ЧИТУЉА

«Завичаје Новине» објављују овај део судске читуље:

Никола Јовановић судија краљевског првостепеног суда, умро је у Риму априла месецда 1916.

Драгољуб Хермановић судија вишког првостепеног суда, умро је у Нишу 1916.

Сава Узуновић судија вишког првостепеног суда, резервни капетан, умро је у Солуну 1916.

Милета Белаковић судија петровачког првостепеног суда, умро је у Крфу 1916.

Георгије Регнеровић судија првостепеног суда суда за заштиту деце и децу изгинулих ратника:

Српски званични извештај

21. јануара ватром смо

ометали непријатељу ме-

стимично утврђивање.

САОПШТЕЊА

Ниже именована лица пози- вају се у Обавештајна Број Срп. Црвеног Крста да лично престану или јаве своје тачне адресе, ради пријема новца: Г. Жев. Бразаковић арт. мајор, првијаш. ком. колод. вардар. дивизије по акту бр. 4940.

Г. Ивко Ђ. Смиљковић под- наредник 3 пољ. батерије бр. 801. по акту бр. 80. Г. Јован. Ђ. Петровић арт. поруч. по акту бр. 4447. Г. Будимар Рашевић учитељ допун. ком. Миха, по акту бр. 4564. Г. Милан Д. Костић саобр. оде- љење вој. пошта бр. 999 по акту бр. 4598.

Леополд Бурковић из Скопља, близине Јакче чете (?) није се јавио својим да сада умодава се слаки ко би овега шта звао, да је саопшти Стефан Малијашевић, Солун, Ратни гресбиро.

Франц Наузер из Београда има карту од Боривоја Пеличека заробљ. у Нежадеру; нека се заистује обрати Стевану Клокићу штаб пук. п. XII.

Жика Газриловић, ћук-а-редник има карту од Каје Милованићеве из Београда, да се заистује обрати Стевану Клокићу штаб пук. п. XII.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

У јутру је једно француско одељење извршило испад на сектору северозападно од Куртхон. Мала немачка посада од 13 људи заробљена је а добијено је и материјала.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Пук «Ливерпул» извршио је успешан испад јужно од Армантјера и довео заробљеника. Један немачки покорије испад северно од Пасшанделе добијен је.

Одбили смо један немачки покорије испад северно од Гелеве. У току јануара добили смо 171 заробљеника.

Преконоћ били су сукоби патрола у нашу корист у близини Мерикира и северно од Ланса. Немачки артиљерија била је активна у близини Вокри и јужно од Ланса.

Ам ралет јавља да су немачки авиони бомбардовали у среду аеродром у Естлану и да су погодили ангаре и извршили пожаре. У сукобима патрола оборили смо један немачки апарат а два оштетили и нагнали да се спуште. Једног пасажера апарата немачки апарата.

Умерена артиљеријска акција од Стелвио до Пјаве а јача на доњем току реке. Биле су чарке патрола на висовима североисточно од виса Грана.

Лепо је време и наше ескадриле су тукле центре за снабдевање и путеве у непријатељској позадини на висоравни Азјаго.

Апарати за бомбардовање оштетили су прошле ноћи аустријска телеграфска постројења код Калдонацо. У току дана одбили смо осам немачких апарата, од којих су били оборили енглески артиљеријари. Осим тога зајађен је и један немачки балон за осматрање.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

МАЛИ ОГЛАСИ

Винарска радња Ираклије Зарчевића — Батолца — Препоручује добро природно вино, њенjak и ракије по најуверенијим ценама. Радња се налази у улици: Макс Хардена бр. 13. — у близини Олимпоса. 9—10

Српско Трговачко Друштво

Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове